

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЛУКІВНИЦТВО

спеціальність	201 Агронімія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Агронімія	факультет	Агронімії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Рослинництва

ВИКЛАДАЧІ

Огурцов Євген Миколайович

Вища освіта – спеціальність агрономія

Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук 201 Агронімія (06.01.09 – рослинництво)

Вчене звання – доцент кафедри рослинництва

Досвід роботи – більше 40 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор (співавтор) близька 20 методичних розробок;
- автор (співавтор) близька 5 тематичних публікацій;
- учасник наукових і методичних конференцій.

Тел. +380501607682

e-mail: Ogurtsov3@gmail.com

До викладання дисципліни долучені: доцент, канд. с.-г. наук Свиридова Людмила Андріївна

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Надати студентам знання з біологічних, екологічних та господарських властивостей рослин на природних кормових угіддях, навчити прийомам їх вирощування, оволодіти методикою класифікації, інвентаризації та паспортизації кормових угідь, ознайомити зі схемами заходів поліпшення природних кормових угідь, оволодіти прийомами заготівлі та зберігання сіна, сінажу, силосу, штучно зневоднених кормів. Навчити студентів розробляти агротехплани вирощування насіння багаторічних трав на природних кормових угіддях.
Форма	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Специфічні результати навчання і форм їх контролю	Здобувач повинен уміти: <ul style="list-style-type: none"> • користуватися навчальною, методичною та науковою літературою з луківництва; • визначати для конкретних кліматичних умов рівень можливих врожаїв, засоби і ресурси їх забезпечення; • вести поточний догляд за кормовими угіддями, запроваджувати заходи щодо їх поліпшення; • вирощувати високі врожаї кормових культур, поліпшувати якість кормів.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 20 годин лекцій, 24 годин практичних занять, модульний контроль (2 модулі), підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК.07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК.02. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.</p> <p>СК.04. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.</p> <p>СК.08. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.</p>	Програмні результати навчання	<p>ЗПРН.05. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.</p> <p>СПРН.01. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>СПРН.02. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.</p> <p>СПРН.04. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>СПРН.09. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Класифікація природних кормових угідь. Системи їх поліпшення і раціонального використання

Лекція (Л)1	Природні кормові угіддя, їх класифікація та розподіл по природних зонах. Площі та територіальний розподіл сіножатей і пасовищ. Фітоценологічна та фітотопологічна оцінка.	Практичне заняття (ПР) 1–5	Теоретичні та господарські передумови раціонального використання сінокосів і пасовищ.	Самостійна робота (СР) 1–5	Вітчизняний та закордонний досвід впровадження системи поверхневого поліпшення природних кормових угідь.
Л 2	Система поверхневого поліпшення природних сіножатей і пасовищ.		Рослинні угруповання, лучна екосистема, фітоценоз-поняття. Флористичний склад і структура. Флористична повночленність і неповночленність лучних фітоценозів. Сезонні та річні зміни рослинних угруповань та їх класифікація. Сталість ценозів. Дерновий процес, вікові стадії лук.		Агротехнічні прийоми регулювання структури травостою, ботанічного складу, врожайності і поживності кормів.
Л 3	Система докорінного поліпшення природних сіножатей і пасовищ.		Поверхнєве поліпшення природних кормових угідь. Господарське значення, умови впровадження, ефективність системи заходів. Вітчизняний та закордонний досвід впровадження системи.		Зміна рослинного покриву під дією випасання, скошування та інших факторів.
Л 4	Організація і раціональне використання пасовищ. Основні господарські та теоретичні передумови.		Докорінне поліпшення природних кормових угідь. Значення сіяних сіножатей і пасовищ, засоби їх створення, види. Лучні сівозміни.		Докорінне поліпшення природних угідь. Значення сіяних сіножатей і пасовищ, засоби їх створення, види. Прискорене залуження.
Л 5	Зелений конвеєр, його типи.		Теоретичні та господарські передумови раціонального використання пасовищ. Техніка виконання. Догляд. Пасовищезміна. Зелений конвеєр, його типи. Однорічні кормові культури у зеленому конвеєрі.		Травосумішки-принцип підбору та співвідношення видів. Сівба, догляд за посівами. Прискорене залуження. Раціональне використання пасовищ. Закони А.Вуазена. Техніка випасання. Догляд. Пасовищезміна. Зелений конвеєр, його типи. Особливості створення пасовищ на схилі землях.

Модуль 2. Раціональне використання пасовищ і сінокосів

Л 6	Сучасні технології заготівлі кормів. Заготівля сіна	ПР 6–10	Біологічні, господарські та технологічні основи заготівлі кормів. Укісне використання природних кормових угідь. Фізіологічні основи заготівлі високоякісного сіна.	СР 6–10	Закони С.Я. Зафрена. Значення голодного обміну і автолізу при заготівлі якісного сіна. Сучасні технології заготівлі різних видів сіна.
-----	---	---------	--	---------	---

Л 7	Приготування сінажу.		Різноманітність сучасних технологій приготування сінажу. Значення фізіологічної сухості сировини для отримання високоякісного сінажу.		Складання зеленого конвеєра. Правильне визначення фази розвитку і строків скошування при заготівлі сінажу.
Л 8	Заготівля силосу.		Теоретичні і господарські передумови приготування силосу для різних видів худоби.		Елементи новітніх технологій приготування консервованих кормів у плівкових рукавах.
Л 9	Приготування штучно зневоднених кормів		Сучасні технології приготування штучно зневоднених кормів: трав'яної січки, борошна, брикетів, гранул		Прогресивні технології заготівлі високоякісного силосу і сінажу
Л 10	Насінництво багаторічних трав на луках.		Вирощування багаторічних трав на насіння на природних кормових угіддях. Вітчизняний та зарубіжний досвід.		Технології виробництва штучно зневоднених кормів. Заходи щодо зменшення втрат поживних речовин і поліпшення якості кормів

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зінченко О.І. Кормовиробництво: Навчальний посібник – 2-е вид. доп. і пер. К. Вища освіта, 2005. 448 с. 2. Слюсар І.І. Луківництво з основами насінництва / І.І. Слюсар, В.А. Вергунов, М.М. Гаврилюк. К.: Аграрна наука, 2001. 196 с. 3. Петриченко В.Ф., Макаренко П.С. Лучне кормовиробництво і насінництво трав. Посібник для вузів. Вінниця: Діло, 2005. 227 С. 4. Кормовиробництво та луківництво: навч. посіб. / В.І. Григорєв, Є.М. Огурцов, М.А. Бобро, В.Г. Міхєєв; за ред. Є.М. Огурцова. Харків: ХНАУ, 2021. 512 С. 5. Лучне і польове кормовиробництво навчальний посібник / за ред. Макаренка П.С. Вінниця, 2008. 40 С. 6. Кормовиробництво. практикум. / О.І. зінченко, І.Т. Слюсар, Ф.Ф. Адамень, В.А. Вергунов, Г.І. Демидась, А.В. Коротаєв/ за ред. О.І. Зінченка. К. Нора-прінт, 2001. 470 С. 7. Городецький О.С., Качан Л.М., Боковий В.І., Ткаченко В.Г. Кормовиробництво. методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів з модуля “Польове кормовиробництво”. Біла церква, 2004. 19 С. УМ. ДР. АРК. 1,1. 8. Ткаченко В.Г. , Козак Л.А. , Боковий В.І. та ін. Кормовиробництво: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів. Біла церква, БНАУ, 2005. 25 С. 9. Олешко О.Г., Роговський С.В., Козак Л.А. Луківництво і газони: методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів агрономічного факультету. Біла церква, 2011. 80 С. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кормовиробництво. Методичні вказівки до виконання аудиторної та поза аудиторної самостійної роботи. Київ: Нау. 1999. 28 с. 2. Кормовиробництво та луківництво. Програма навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів у вищих навчальних закладах II–IV рівнів акредитації Міністерства аграрної політики України. Київ. „Аграрна освіта”. 2009. 28 с. 3. Луківництво. Програма навчальної дисципліни для підготовки спеціалістів в аграрних вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації. Київ. „Аграрна освіта”. 2004. 10 с. 4. Тестові завдання для визначення мінімальних ознак професійної кваліфікації Окр „Бакалавр”. Київ. „Аграрна освіта”. 2006. 33 с.
------------	--	------------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
66–74	D	задовільно	
60–65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.